

Opschrift

Vergadering van 15 maart 2023

Nummer: 2023_MV_00112

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Mieke Bouve: Kinderen geschorst en/of definitief van school gestuurd

Raadslid(-leden):

Mieke Bouve - Open Vld

Bevoegd: Evita Willaert

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

De CLB's luiden de noodklok over het toenemend aantal kinderen en jongeren dat wordt uitgesloten op school, wegens onhoudbare gedragsproblemen.

Op z'n minst een verontrustende situatie blijkt uit nieuwe cijfers van het Agentschap voor Onderwijsdiensten. Omgerekend worden in Vlaanderen elke schooldag 20 leerlingen aan de deur gezet. Het betreft hier kinderen en jongeren uit het 1ste leerjaar tot en met het zesde middelbaar onderwijs, zelfs kleuters.

Kinderen zo zwaar straffen is een zorgwekkende tendens en hypothekeert vaak de verdere schoolloopbaan.

De scholen zelf botsen op hun grenzen bij leerlingen met gedrags- of psychische problemen. Vaak stellen ze, meestal terecht, een ultimatum : eerst hulp, dan onderwijs !

Vraag:

Hoe is de situatie in het Gents Stedelijk onderwijs ?

Worden leerlingen tijdelijk geschorst of definitief van school gestuurd ?

Hoe wordt deze problematiek aangepakt ?

Welke procedure wordt gevolgd ?

Antwoord

Dank je wel, collega Bouve, voor uw vraag. Net als u was ik ook bezorgd toen ik de berichtgeving las over het hoge aantal schorsingen en definitieve uitsluitingen in de Vlaamse scholen. Ik verneem dat er in de commissie onderwijs van het Vlaams

Parlement nadien ook nog discussie is geweest over de interpretatie van de gepubliceerde cijfers. Wat er ook van zij, dit signaal ligt helemaal in lijn met de bezorgdheid waarvoor ook onze CLB-medewerkers al een tijd aan de alarmbel trekken, nl. dat heel wat leerlingen het moeilijk hebben. Dus ik wil en zal mijn ogen niet sluiten voor deze problematiek. Ik ben blij dat deze ook bij jullie op de radar staat.

Voor ik inga op de situatie in ons eigen Stedelijk Onderwijs, benadruk ik graag dat scholen helemaal niet lichtzinnig omgaan met het schorsen of definitief uitsluiten van leerlingen. Het is ook zeker niet dat alle leerlingen die preventief geschorst worden, ook definitief uitgesloten worden. Scholen nemen **enkel in uiterste nood en als allerlaatste redmiddel** en in overleg met de ouders de beslissing om een leerling definitief uit te sluiten. Maar dat zal verder nog uit mijn antwoord blijken.

Het klopt dat bepaalde leerlingen kampen met gedragsproblemen, in die mate dat er moet opgetreden worden. Soms in de eerste plaats om de leerling zelf te beschermen, soms ook om medeleerlingen of schoolpersoneel in bescherming te nemen.

De klassenraad is bevoegd om ten aanzien van deze leerlingen eventuele maatregelen op te leggen. En de klassenraad staat er niet alleen voor:

- Er bestaat een cascade aan maatregelen, die ook in de Vlaamse regelgeving opgenomen zijn, die als handleiding gediend hebben om de schoolreglementen hierover heel helder op te stellen.
- Binnen het LOP hebben alle schoolbesturen in onze stad een afsprakenkader onderschreven, waarin afspraken gemaakt worden, o.a. over samenwerking om het leerrecht van alle leerlingen te kunnen garanderen.
- Ook ons Onderwijscentrum en de netoverschrijdende werking van onze CLB's ondersteunen schoolteams om in te zetten op schoolbinding en op die manier te voorkomen dat leerlingen zonder diploma de schoolbanken verlaten.

Het nemen van een beslissing tot schorsing of uitsluiting, mag nooit onverwacht komen. De procedure voorafgaand aan maatregelen zoals schorsing of uitsluiting die gevolgd wordt, staat duidelijk omschreven in elk schoolreglement.

Dergelijke maatregelen maken deel uit van wat we 'het zorgcontinuüm' noemen: dat is het beleid waarin een school vertrekt vanuit de brede basiszorg voor alle leerlingen en over 4 fasen evolueert naar de zorg voor leerlingen met extra ondersteuningsnoden. Een zorgcontinuüm uitbouwen betekent ook dat school handelingsgericht gaat werken (HGW), en dus vertrekt van de onderwijsbehoeften van de leerling. In HGW wordt de focus gelegd op de positieve ontwikkeling van de leerling. Samen met de leerling, de leerkrachten, de school en de ouders worden er duidelijke doelen afgesproken waaraan transparant en stap voor stap gewerkt wordt.

Onze Gentse stedelijke scholen zetten in hun zorgcontinuüm sterk in op handelingsgericht werken en kunnen hierbij ook de hulp inroepen van onze stedelijke pedagogische begeleidingsdienst.

Ik wou toch even het breder en sterk uitgebouwd kader meegeven, want het is belangrijk om preventieve schorsingen en definitieve uitsluitingen duidelijk te plaatsen als maatregelen die aan het eind van een lang traject kunnen genomen worden.

En zelfs na zo'n beslissing worden de desbetreffende leerlingen niet zomaar los gelaten: de leerlingen blijven ingeschreven in de school tot een andere school gevonden wordt. Zowel het CLB als het LOP werken met de school samen om het leerrecht van elke leerling te kunnen blijven garanderen.

Nu, de signalen dat het steeds moeilijker wordt om gepaste hulp te kunnen bieden, zijn helaas niet nieuw. Ons stedelijk CLB deelde – in lijn met het signaal uit de hele CLB-sector – ook al de oproep om meer preventief te kunnen werken, om korter op de bal te kunnen spelen en sneller gepaste hulp te kunnen bieden aan leerlingen die hier nood aan hebben.

- Binnen het onderwijs ligt er een oorzaak bij het lerarentekort, dat als gevolg heeft dat zorgleerkrachten hun job niet meer kunnen doen, maar al te vaak voor de klas worden gezet om in te springen voor afwezige leerkrachten.
- Ook voor het aanbod bij de school-externe partners, die vaak op het snijvlak tussen welzijn en onderwijs fungeren, blijken te lange wachtlijsten voor heel wat moeilijke situaties zorgen. En dat is natuurlijk super frustrerend voor alle medewerkers. Het geeft velen een gevoel van falen, een gevoel tekort te schieten en niks te kunnen doen.

Dit alles zorgt ervoor dat het zorgbeleid en het preventief kunnen werken op de scholen onder druk komen te staan. En dat maakt me absoluut bezorgd. De impact van zo'n maatregel op het leven van een jongere kan erg groot zijn, zoiets kan littekens nalaten die iemand voor de rest van zijn of haar leven meedraagt.

Daarom wil ik van deze gelegenheid gebruik maken om de oproep van de brede sector aan de Vlaamse regering te delen: investeer in jeugdwelzijnswerk, maak werk van het lerarentekort. Doe het voor de leerlingen zelf, voor hun ouders, voor alle leerlingenbegeleiders en leerkrachten.

En ook: als de Vlaamse regering effectief wil werken aan haar doelstelling om het aantal jongeren dat de schoolbanken zonder diploma de schoolbanken verlaat te reduceren, dan zou dit een heel grote stap zijn.

Tot slot, collega Bouve, vroeg u ook naar de concrete stand van zaken in ons eigen stedelijk onderwijs.

Wel, in ons stedelijk **basisonderwijs** worden geen definitieve uitsluitingen van leerlingen gedaan. Ook preventieve schorsingen komen niet voor. De scholen zijn er immers van overtuigd dat een schorsing van een lagere school kind met dergelijke problemen niet in het belang van het kind zou zijn.

De scholen geven wel aan dat hun draagkracht soms onder druk komt te staan bij ernstige gedragsproblemen. Scholen houden de kinderen op school, maar gaan in dergelijke gevallen in gesprek met de ouders en de CLB-medewerker of andere hulpverleners. Soms leidt dat ook tot een tijdelijke verminderde aanwezigheid op school. Om het voor alle partijen haalbaar te houden. Dit wordt geenszins benoemd als schorsing maar als een zoeken vanuit zorg naar wat haalbaar is, draagkracht kind, ouders, klasgenoten, leerkracht ... Op de andere scholen gebeurt het soms dat er in overleg met ouders en/of betrokken hulpverlening overgegaan wordt tot verminderde aanwezigheid op school. Samengevat. In het basisonderwijs geen definitieve noch tijdelijke schorsingen. Het kan wel zijn dat in bepaalde periodes, maar altijd in overleg, dat een kind minder naar school komt. Ook om andere levensdomeinen te werken, altijd in het kader van de leefbaarheid van het kind, de leerlingen in de klas, het team.

Onze **secundaire scholen** melden dat het aantal gedragsproblemen in de scholen als hoger wordt aangevoeld. De definitieve uitsluitingen zijn gelukkig heel beperkt (het gaat om 9 leerlingen, of 0,25% van onze leerlingen secundair onderwijs), wat toont dat scholen inderdaad heel veel investeren in leerlingenbegeleiding. Dat zijn de cijfers op 1

maart van dit jaar. Dus dit schooljaar 9 leerlingen op ongeveer 3.500 in ons stedelijk secundair onderwijs. Dat toont dat scholen heel veel investeren in leerlingenbegeleiding en zo veel mogelijk preventief werken.

Maar ze geven ook aan dat bepaald gedrag van leerlingen problematisch wordt, dat het aanbod aan intensieve begeleiding en hulpverlening van buiten de school tekortschiet. Zo zitten de NAFT bijvoorbeeld helemaal vol (*Naadloze Aansluiten Flexibele Trajecten, trajecten vanuit welzijn die jongeren even een aanbod op maat aanbieden, om op die manier heraanluiting te kunnen vinden en ongekwalificeerde uitstroom te voorkomen*).

Er zijn lange wachtlijsten voor gespecialiseerde hulpverlening en begeleiding van jongeren. De scholen zien ook een stijging in het aantal aanvragen voor TOAH (*tijdelijk onderwijs aan huis, bedoeld voor zieke kinderen*), hetzelfde geldt voor flexibele leertrajecten enz. Onze scholen proberen hierop een antwoord te bieden via nestklassen, gesprekken, aanklampend werken, begeleiding ... maar voelen eerder de grenzen dan een kentering.

Dus samengevat: scholen doen hun uiterste best om alle leerlingen aan boord te kunnen houden. Indien er zich problemen voordoen, dan bestaat er een hele cascade aan stappen in de leerlingenbegeleiding waar de school samen met de ouders en het CLB de nodige afspraken maken. Pas als er echt geen uitweg meer gevonden wordt, kan er overgegaan worden tot een schorsing of in uiterste gevallen definitieve uitsluiting. Gelukkig zijn de cijfers voor dat laatste beperkt, maar ik deel de oproep aan de Vlaamse regering om de wachtlijsten weg te werken en het lerarentekort echt vast te pakken, zodat scholen en partnerorganisaties terug volop kunnen werk maken van een sterk zorgbeleid en preventief kunnen handelen om erger te voorkomen.
